T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/313
KARAR NO : 2021/395
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: 6698 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın 5326 sayılı Kanun'un 3 ve 27/1. maddesi uyarınca ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARAR

Davacı : M. Yazılım Medya Bilişim Basım Yayıncılık Reklam İç ve Dış Tic. A.Ş.
Vekili : Av. Ç.Ü.
Davalı : Kişisel Verileri Koruma Kurumu
Vekili : Av. Y. Ö.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Kişisel Verileri Koruma Kurumu Kişisel Verileri Koruma Kurulunun03/03/2020 tarihli ve 2020/196 sayılı kararı ile,davacı şirkete ait internet sitesinin ana sayfasında 22/05/2018 tarihinde yayımlanan *Bir disiplin soruşturmasıyla, denetmen yardımcısını memurluğa düşürdüler* başlıklı haberin altında yapılan yorumlarla ilgili olarak ilgili kişi Y.A.'e ait kişisel verinin Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumuna aktarılmasına dair başvurunun incelenmesi neticesinde, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 24. maddesi uyarınca sağlık denetçilerinin görev ve yetkileri kapsamında, davacı şirketten denetim için gerekli olan bütün bilgi ve belgelerin talep edilmesi şeklinde gerçekleşen kişisel veri işleme faaliyetinin, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun 5. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendinde yer alan *"kanunlarda açıkça öngörülme"* hükmü kapsamında olduğu, diğer yandan davacının söz konusu verileri aktarmasının Kanun'un 5. maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendi hükmüne göre *"veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması"* hükmü kapsamında olduğu, bu çerçevede söz konusu verilerin Kanun'un 8. maddesinin ikinci fıkrasının (a) bendi uyarınca aktarıldığı değerlendirilmekle birlikte, söz konusu aktarım ile soruşturmanın konusu olmayan üçüncü kişilerin kişisel verilerinin de veri sorumlusu davacı tarafından aktarıldığı dikkate alındığında, soruşturma konusu olmayan söz konusu kişisel verilerin aktarılmasının Kanun'un 4. maddesinin ikinci fıkrasının (ç) bendinde yer alan *"amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma"* ilkesine aykırı olduğu, bu itibarla Kanun'un 12. maddesinin birinci fıkrasında yer alan veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getiremeyen veri sorumlusu davacı hakkında 18. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca 50.000 TL idari para cezası uygulanmasına;

2. T.C. Sağlık Bakanlığı Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumunun, söz konusu soruşturma kapsamında davacı şirketten ilgili habere yorum yapan kullanıcıların tamamının İP adreslerini talep etmesi göz önüne alındığında, denetim faaliyetlerinde 6698 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yer alan genel ilkeler başta olmak üzere Kanun hükümlerine uyum hususunda azami dikkat ve özeni göstermesi, öte yandan, söz konusu soruşturma kapsamında elde edilmiş ve soruşturma konusuyla ilgili olmayan üçüncü kişilere ait kişisel verilerin Kanun'un 7. maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde silinmesi veya yok edilmesi ve sonucundan Kurula bilgi verilmesi hususlarında talimatlandırılmasına karar verilmiştir.

3. Davacı vekili, kurul kararı ile uygulanan idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine başvuruda bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

4. **Ankara 5. Sulh Ceza Hâkimliği 28/12/2020 tarihli ve D.İş. No. 2020/3184 sayılı kararı**ile, kurul kararında idari para cezası ile birlikte üçüncü kişilere ait kişisel verilerin Kanun'un 7. maddesinde yer alan hükümler çerçevesinde silinmesi veya yok edilmesi ve sonucundan Kurula bilgi verilmesi kararının da bulunduğu, bu kararın da iptalinin istendiğini belirterek, bu durumda5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27/8. maddesine göre idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması nedeniyle yapılan başvuru konusunda karar verme görevinin idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle başvurunun görev yönünden reddine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

5. Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. **Ankara 14. İdare Mahkemesi 30/03/2021 tarihli ve E.2021/96 sayılı kararı**ile, 6698 sayılı Kanun

uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın çözümünün, anılan Kanun'da idari yaptırım kararına karşı kanun yolu gösterilmediği, diğer tedbir kararlarının Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu adına verildiği, 5326 sayılı Kanun'un 27/8. maddesinin uygulanma kabiliyeti bulunmadığını belirterek, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

7. 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin *"Müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör, aktüer istihdamı"* başlıklı Ek 24. maddesinin son fıkrası şöyledir:

".....

Denetime tabi gerçek ve tüzel kişiler, denetim için gereken gizli dahi olsa bütün belge, defter ve bilgileri talep edildiği takdirde ibraz etmek, para ve para hükmündeki evrakı ve ayniyatı ilk talep halinde göstermek, sayılmasına ve incelemesine yardımcı olmak zorundadır. Müfettiş, denetmen, denetçi, kontrolör ve aktüerler ile bunların yardımcı ve stajyerleri, görevleri sırasında tüm resmi daire, kurum, kuruluş ve kamuya yararlı derneklerle, gerçek ve tüzel kişilerden gerekli yardım, bilgi, evrak, kayıt ve belgeleri istemeye yetkili olup, kanuni bir engel olmadıkça bu isteğin yerine getirilmesi zorunludur."

8. 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun amacı, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemektir."

9. *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır."

10. *"Genel ilkeler"* başlıklı 4. maddesi şöyledir:

" (1) Kişisel veriler, ancak bu Kanunda ve diğer kanunlarda öngörülen usul ve esaslara uygun olarak işlenebilir.

(2) Kişisel verilerin işlenmesinde aşağıdaki ilkelere uyulması zorunludur:

a) Hukuka ve dürüstlük kurallarına uygun olma.

b) Doğru ve gerektiğinde güncel olma.

c) Belirli, açık ve meşru amaçlar için işlenme.

ç) İşlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma.

d) İlgili mevzuatta öngörülen veya işlendikleri amaç için gerekli olan süre kadar muhafaza edilme."

11. *"Kişisel verilerin işlenme şartları"* başlıklı 5. maddesi şöyledir:

" (1) Kişisel veriler ilgili kişinin açık rızası olmaksızın işlenemez.

(2) Aşağıdaki şartlardan birinin varlığı hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın kişisel verilerinin işlenmesi mümkündür:

a) Kanunlarda açıkça öngörülmesi.

b) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması.

c) Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması.

ç) Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması.

d) İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması.

e) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlemenin zorunlu olması.

f) İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması."

12. *"Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesi"* başlıklı 7. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanun ve ilgili diğer kanun hükümlerine uygun olarak işlenmiş olmasına rağmen,

işlenmesini gerektiren sebeplerin ortadan kalkması hâlinde kişisel veriler resen veya ilgili kişinin talebi üzerine veri sorumlusu tarafından silinir, yok edilir veya anonim hâle getirilir.

(2) Kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesine ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.

(3) Kişisel verilerin silinmesine, yok edilmesine veya anonim hâle getirilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

13. "*Kişisel verilerin aktarılması "*başlıklı 8. maddesi şöyledir:

" (1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın aktarılamaz.

(2) Kişisel veriler;

a) 5 inci maddenin ikinci fıkrasında,

b) Yeterli önlemler alınmak kaydıyla, 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında,

belirtilen şartlardan birinin bulunması hâlinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın aktarılabilir.

(3) Kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır."

14. "*Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler"* başlıklı 12.. maddesi şöyledir:

" (1) Veri sorumlusu;

a) Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,

b) Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,

c) Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak,

amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almak zorundadır.

(2) Veri sorumlusu, kişisel verilerin kendi adına başka bir gerçek veya tüzel kişi tarafından işlenmesi hâlinde, birinci fıkrada belirtilen tedbirlerin alınması hususunda bu kişilerle birlikte müştereken sorumludur.

(3) Veri sorumlusu, kendi kurum veya kuruluşunda, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli denetimleri yapmak veya yaptırmak zorundadır.

(4) Veri sorumluları ile veri işleyen kişiler, öğrendikleri kişisel verileri bu Kanun hükümlerine aykırı olarak başkasına açıklayamaz ve işleme amacı dışında kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(5) İşlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde, veri sorumlusu bu durumu en kısa sürede ilgilisine ve Kurula bildirir. Kurul, gerekmesi hâlinde bu durumu, kendi internet sitesinde ya da uygun göreceği başka bir yöntemle ilan edebilir."

15. *"Şikâyet üzerine veya resen incelemenin usul ve esasları"* başlıklı 15. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

" (1) Kurul, şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen, görev alanına giren konularda gerekli incelemeyi yapar.

.....

(5) Şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda, ihlalin varlığının anlaşılması hâlinde Kurul, tespit ettiği hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek ilgililere tebliğ eder. Bu karar, tebliğden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirilir.

....."

16. *"Kabahatler"* başlıklı 18. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanunun;

a) 10 uncu maddesinde öngörülen aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında 5.000 Türk lirasından 100.000 Türk lirasına kadar,

b) 12 nci maddesinde öngörülen veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında 15.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,

c) 15 inci maddesi uyarınca Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında 25.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,

.....

idari para cezası verilir.

(2) Bu maddede öngörülen idari para cezaları veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanır.

(3) Birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula

bildirilir."

17. 6698 sayılı Kanun'da idari para cezasına ve idari tedbirlere karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

18. Öte yandan, 30/03/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3.maddesini değiştiren 06/12/2006 tarihli, 5560 sayılı Kanun'un 31. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

19. Anılan Kanun'un birinci maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda; toplum düzenini, genel ahlâkı, genel sağlığı, çevreyi ve ekonomik düzeni korumak amacıyla;

a) Kabahatlere ilişkin genel ilkeler,

b) Kabahatler karşılığında uygulanabilecek olan idari yaptırımların türleri ve sonuçları,

c) Kabahatler dolayısıyla karar alma süreci,

d) İdari yaptırıma ilişkin kararlara karşı kanun yolu,

e) İdari yaptırım kararlarının yerine getirilmesine ilişkin esaslar,

Belirlenmiş ve çeşitli kabahatler tanımlanmıştır."

20. Kanun'un ikinci kısmında yer alan 32. ila 43. maddelerinde, Türk Ceza Kanunu kapsamı dışında kalan çeşitli kabahatler sayılarak, bu eylemlere yaptırımlar öngörülmüştür.

21. Aynı Kanun'un 2. maddesinde, *kabahat* deyiminden, kanunun karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlığın anlaşılacağı; *"Kanunilik İlkesi"* başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasında; *"Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir."* hükmü, ikinci fıkrasında da *"Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir."* hükmü yer almakta, böylece hangi fiillerin kabahat oluşturduğunun kanunda açıkça tanımlanabileceği hususunun yanı sıra, idarenin de genel ve düzenleyici işlemleriyle tanımlama yapabileceğinin belirtildiği, ayrıca işlenen bir kabahatin karşılığı olan yaptırımın türü, süresi, miktarının ancak kanun ile belirlenebileceğinin de ifade edilmiş olduğu; 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların *idari para cezası* ve *idari tedbirlerden* ibaret bulunduğu; *idari tedbirlerin* de mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu belirtilmiştir.

22. Kanun'un*"Başvuru yolu"* başlıklı27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

23. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

24. Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra; gereği görüşülüp düşünüldü:

25. Dava, 6698 sayılı Kanun uyarınca 03/03/2020 tarihli ve 2020/196 sayılı karar ile davacı adına verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

26. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı açıktır.

27. Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir kanunla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

28. Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir kanun ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni kanuna göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni kanundaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

29. Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkemenin davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

30. İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 6698 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde bu Kanun'un, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

31. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 14. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Ankara 5. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 28/12/2020 tarihli ve D.İş. No. 2020/3184 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 14. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Ankara 5. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 28/12/2020 tarihli ve D.İş No.2020/3184 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

05/07/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN